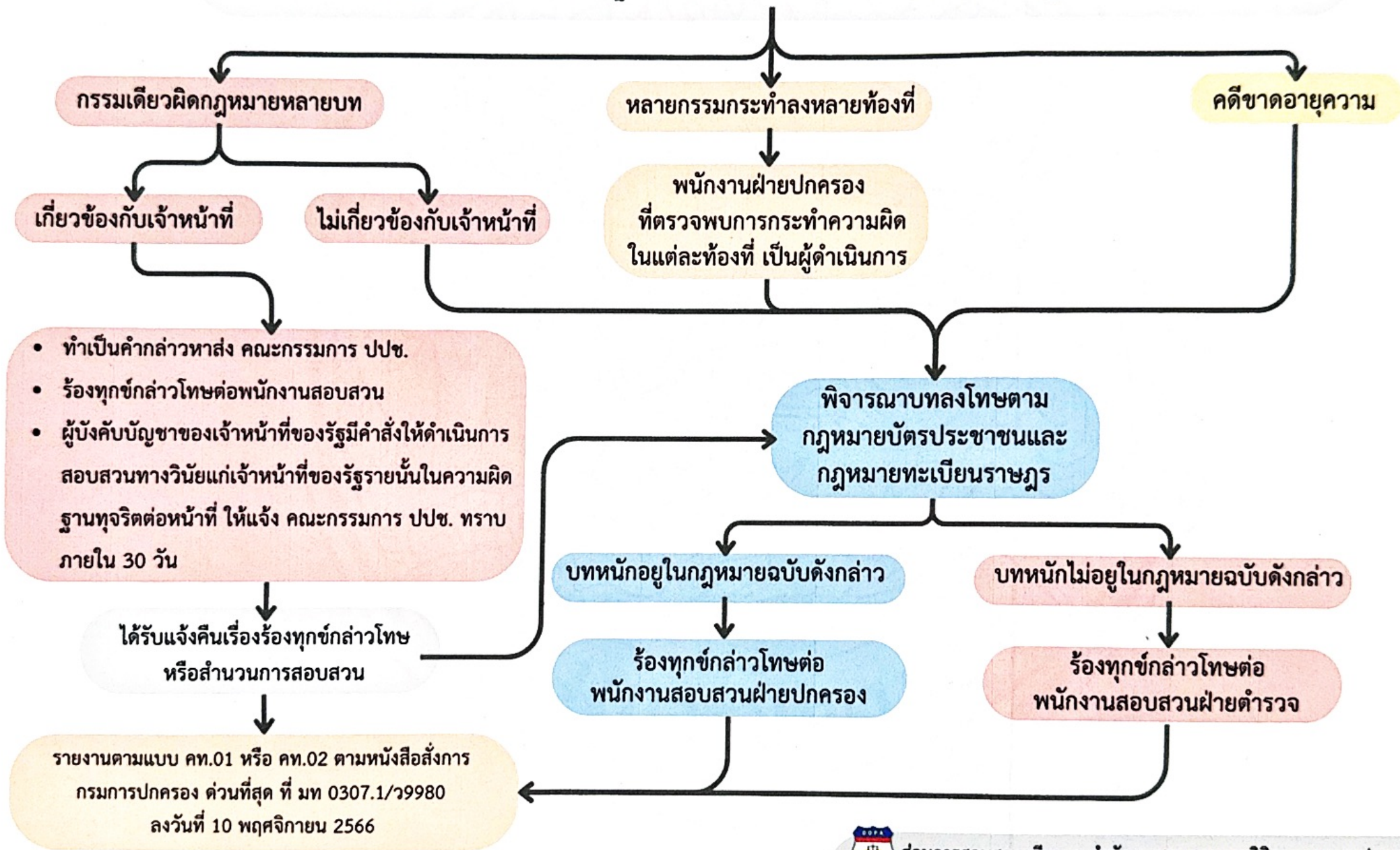

แผนผังแนวทางการดำเนินคดีอาญาความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน
ให้กับพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้กระทำความผิด

ดำเนินการตาม หนังสือ มท. 1309.6/ว 323 ลงวันที่ 12 ก.พ. 2557

จะต้องทำการตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องในชั้นต้นให้แน่ชัดว่ามีเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด

ที่ มท ๐๓๐๗.๑/ว ๑๖

กรมการปกครอง
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๒ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง แนวทางปฏิบัติการสอบสวนความผิดอาญาตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง ๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๓๒๓ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

๒. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๗.๑/ว ๒๗๒๔๗ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

๓. หนังสือกรมการปกครอง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๗.๑/ว ๙๙๘๐ ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย QR Code รวมข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๑ ฉบับ

ตามที่ กระทรวงมหาดไทยได้แจ้งแนวทางการดำเนินการกรณีทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน รวมถึงแนวทางปฏิบัติการสอบสวนความผิดอาญาตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชนให้จังหวัดและอำเภอถือปฏิบัติ นั้น

กรมการปกครอง พิจารณาแล้วเห็นว่า การสอบสวนคดีอาญาตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน มีลักษณะเกี่ยวเนื่องกับความผิดตามมาตรา ๑๕๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา กรมการปกครองจึงได้หารือแนวทางในการดำเนินคดีอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชนกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เพื่อนำข้อมูลมาพิจารณาปรับปรุงแนวทางการสอบสวนคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชนให้ถูกต้องตามระเบียบกฎหมายและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทางทะเบียนราษฎรในทุกรูปแบบ เป็นไปอย่างถูกต้องตามระเบียบกฎหมายและสามารถขับเคลื่อนภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงขอยกเลิกหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๗.๑/ว ๒๗๒๔๗ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เรื่อง แนวทางปฏิบัติการสอบสวนความผิดอาญาตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน แล้วให้จังหวัดแจ้งอำเภอยึดถือแนวทางปฏิบัติดังต่อไปนี้

๑. เมื่อได้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง กรณีตรวจพบหลักฐานหรือรายการต้องสงสัย หรือได้รับหนังสือแจ้งเรื่อง หรือการร้องเรียน/ร้องทุกข์ทางทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๓๒๓ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ซึ่งผู้ที่ได้รับมอบหมายหรือคณะกรรมการที่มีการแต่งตั้งขึ้น เพื่อทำการตรวจสอบข้อเท็จจริงในกรณีดังกล่าว จะต้องทำการตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องในชั้นต้นให้แน่ชัดว่า มีเจ้าหน้าที่ของรัฐได้มีการกระทำที่เข้าข่ายเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญา หรือไม่ และให้ดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ หากตรวจพบว่ามีเจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิดให้ดำเนินการส่งเรื่องดังกล่าวไปยังคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้ใน ๓ กรณี ดังนี้

กรณีที่ ๑ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำเป็นคำกล่าวหาว่ามีการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายละเอียดประกอบด้วย

/ (๑) ชื่อและที่อยู่...

(๑) ชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหา

(๒) ชื่อหรือตำแหน่งของผู้ถูกร้อง

(๓) ข้อกล่าวหาและพฤติการณ์แห่งการกระทำผิดตามข้อกล่าวหา

พร้อมพยานหลักฐานหรืออ้างพยานหลักฐาน

โดยส่งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผ่านสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำจังหวัดพิจารณาตามมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

กรณีที่ ๒ ร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจให้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อให้พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจได้แสวงหาข้อเท็จจริง และรวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติม ส่งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับการร้องทุกข์กล่าวโทษ ตามมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

กรณีที่ ๓ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งให้ดำเนินการสอบสวนทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐรายนั้นในความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ ให้แจ้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่มิคำสั่ง ตามมาตรา ๑๓๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

ทั้งนี้ หากการกระทำความผิดมีบุคคลอื่นร่วมกระทำความผิด หรือมีส่วนในการกระทำความผิด ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน ให้ดำเนินการส่งเรื่องดังกล่าวไปยังคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติด้วยเช่นกัน

๑.๒ หากตรวจสอบแล้วว่ามีได้มีเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิดให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) กรณีเป็นการกระทำความผิดอาญา ที่มีลักษณะเป็นกรรมเดียวและเป็นความผิดตามกฎหมายอื่นด้วย ถ้าความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน เป็นความผิดที่มีโทษหนักสุด ให้ดำเนินการรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานทั้งหมดร้องทุกข์กล่าวโทษให้ดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิดทุกคนในทุกข้อหาความผิดต่อพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง ในเขตท้องที่มีเขตอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ ประกอบกฎกระทรวง กำหนดการสอบสวนความผิดอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานครโดยพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕ ข้อ ๒ และข้อ ๓ เพื่อให้การสอบสวนจนกว่าคดีอาญาจะถึงที่สุด

(๒) หากเป็นกรณีที่ความผิดที่มีโทษหนักสุดไม่ใช่ความผิดอาญาตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชนให้รวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานร้องทุกข์กล่าวโทษให้ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดทุกคนทุกข้อหาความผิดต่อพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจหรือผู้ที่มีอำนาจทำการสอบสวนในเขตท้องที่นั้น

๒. เมื่อปรากฏว่าความผิดที่ได้กระทำลงเกิดขึ้นในหลายท้องที่ ให้พนักงานฝ่ายปกครองที่ตรวจพบการกระทำความผิดในแต่ละท้องที่ เป็นผู้ส่งเรื่องให้กับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือร้องทุกข์กล่าวโทษในความผิดที่เกิดขึ้นในท้องที่ของตน ต่อพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง หรือพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจแล้วแต่กรณี

/๓. เมื่อปรากฏ...

๓. เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า ความผิดฐานใดฐานหนึ่งได้ขาดอายุความแล้ว ถ้าเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ ให้ยังคงส่งเรื่องหรือร้องทุกข์กล่าวโทษตามแนวทางในข้อ ๑ เพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป แต่หากเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจของพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง ให้เร่งรับคำร้องทุกข์กล่าวโทษและทำสำนวนการสอบสวนคดีอาญา พร้อมทำความเข้าใจในฐานความผิดที่ยังอยู่ในอายุความและทำความเข้าใจในฐานความผิดที่ขาดอายุความ นำส่งพนักงานอัยการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๐

๔. ในกรณีที่จังหวัดหรืออำเภอ ได้รับแจ้งคืนเรื่องร้องทุกข์กล่าวโทษหรือสำนวนการสอบสวนความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชนจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ หากไม่ใช่เป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้กระทำความผิดให้ดำเนินการ ดังนี้

๔.๑ ถ้าความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชนเป็นความผิดที่มีโทษหนักสุด ให้รีบจัดส่งเรื่องดังกล่าวให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองในท้องที่มีเขตอำนาจดำเนินการสอบสวนคดีโดยเร็วที่สุด

๔.๒ หากความผิดที่มีโทษหนักสุดไม่ใช่ความผิดอาญาตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน ให้รวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ หรือผู้มีอำนาจทำการสอบสวนโดยเร็วที่สุดต่อไป

๕. ให้รายงานผลการดำเนินคดีดังกล่าว ให้กรรมการปกครองทราบทุกกระยะตามหนังสือกรรมการปกครอง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๗.๑/ว ๙๙๘๐ ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ เรื่อง การรายงานผลการดำเนินคดีอาญาความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน จนกว่าคดีจะเสร็จสิ้น โดยหากพบปัญหาหรืออุปสรรคในการทำสำนวนการสอบสวนคดีดังกล่าว มอบหมายให้ส่วนการสอบสวนคดีอาญา สำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง เบอร์โทรศัพท์ ๐ ๒๓๕๖ ๙๕๕๔ เป็นที่ปรึกษาและช่วยเหลือในการสนับสนุนการสอบสวนคดีอาญาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

๗๐๐

(นายไชยวัฒน์ จุนถิระพงศ์)
อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักการสอบสวนและนิติการ
ส่วนการสอบสวนคดีอาญา
โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๒๓๕๖ ๙๕๕๔

QR Code รวมข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

